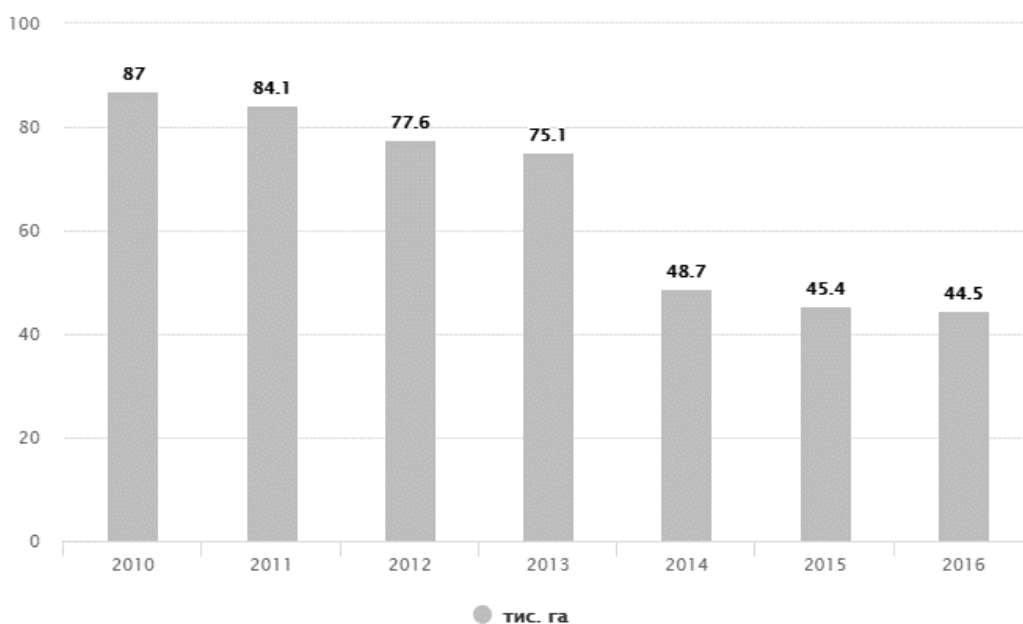

НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ, ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ЇЇ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Виноградарство та виноробство в Україні завжди були важливими видами економічної діяльності. Інтеграція України до СОТ, незбалансована державна політика у цій сфері призвели до неспроможності виноробної промисловості ефективно працювати у жорсткому конкурентному середовищі. Однак динамічні зміни економічної ситуації в країні свідчать про необхідність подальшого вивчення та пошуку шляхів вирішення проблем, які стримують розвиток виноробної галузі.

Сьогодні площі виноградників в Україні становлять близько 44 тис га, що у чотири рази менше порівняно з 1990 роком.

Динаміка площ виноградників (без урахування АР Крим)

Джерело: Державна служба статистики [2]

Представники галузі скаржаться, що вона переживає найскладніші часи за всю історію і потребує системної політики управління та підтримки.

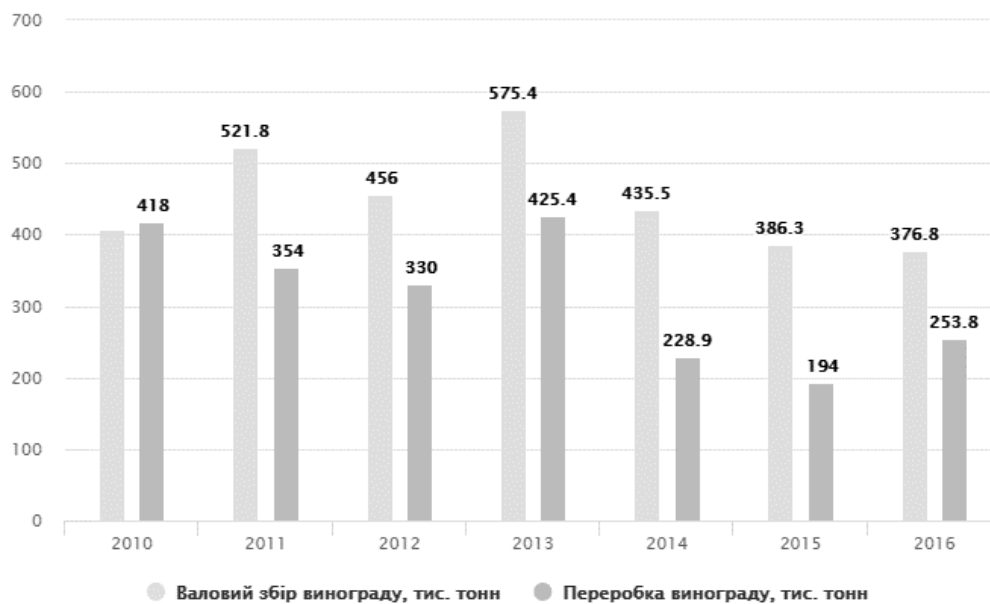
Генеральний директор корпорації "Укрвинпром" Володимир Кучеренко вважає, що для розвитку виноградарства та виноробства потрібно зробити дорожню карту першочергових завдань. Галузь потребує закладки нових насаджень та доведення обсягів виробництва винограду до рівня потреб населення та виноробства, аби його не імпортувати.

На даний момент виноробство стоїть на місці. Це дороге задоволення, тому за відсутності державної підтримки його розвиток неможливий, допомога держави необхідна як для закладки виноградників, так і для догляду за ними протягом хоча б перших двох років.

Крім того, непосильною для виробників є незбалансована акцизна політика — одне з основних джерел наповнення бюджету.

Виробники не встигають звикнути до нового акцизу на алкоголь, як починаються дискусії щодо його чергового підвищення. Натомість послаблення акцизної політики та її прогнозованість в перспективі, із зростанням виробництва та продажу, могли б принести більші відрахування до бюджету.

Крім того проблеми є і з мораторієм на землю, необхідно навести порядок у земельних відносинах, тому що виноградарство закладається мінімум на 50 років, тому треба налагодити такі відносини, щоб можна було взяти землю в оренду на тривалий строк. Треба скасувати невмотивовану індексацію земель сільськогосподарського призначення та зменшити ставки земельного податку під багаторічними насадженнями, до яких належать виноградники. [3]

Динаміка основних показників виноградарства та виноробства (без урахування АР Крим)

Джерело: Державна служба статистики [2]

При цьому підтримка держави майже відсутня. Офіційно виділено 75 млн грн на погашення кредиторської заборгованості і вирішується питання про спрямування на підтримку галузі ще 224 млн грн, це позитивний сигнал. Хоч і небагато, але всі розуміють, що країна у скруті. Винороби позитивно сприймають ці намагання, вони мають надію, що ці цифри збільшуватимуться, і підтримка галузі відновиться.

Враховуючи проблеми в країні, руки чиновників до цієї галузі просто не доходять, при цьому деякий прогрес на ринку останнім часом таки спостерігається. Однією з найбільших перемог 2016-2017 року для виноробів стало скасування ліцензії на оптовий продаж, яка коштувала 500 тис грн на рік.

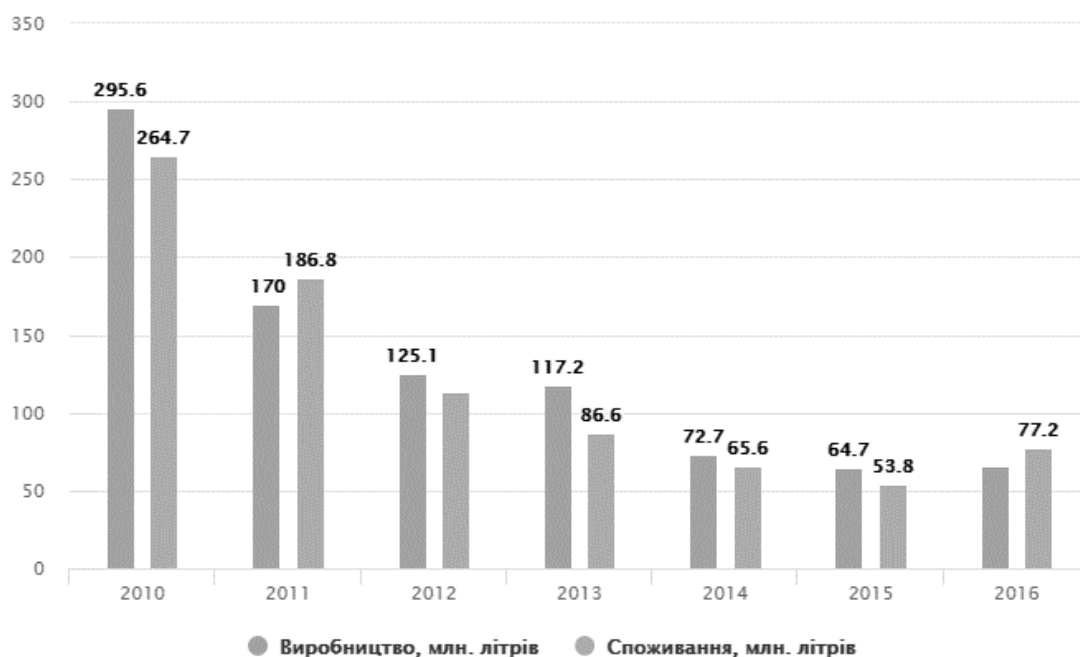
Після скасування ліцензії на оптову торгівлю іншою великою перешкодою для виходу малих виноробів на ринок залишається забюрократизована процедура отримання ліцензії на виробництво, законодавство передбачає майже 160 дозвільних документів.

При цьому вимоги для отримання ліцензії однакові як для великих лікєро-горілчаних заводів, так і для малих виноробних підприємств. Варто відзначити, що в деяких країнах ЄС

взагалі відсутнє ліцензування виробництва натуральних вин, а в більшості процес її отримання спрощений. В Україні ж через бюрократію таку ліцензію винороби можуть отримувати роками.

Вирішити цю проблему покликаний проект закону №6693. У разі його ухвалення, прогнозують депутати, винороби позбудуться необхідності отримувати 160 дозвільних документів для отримання ліцензії. Крім того, очікується збільшення кількості малих винарень, детінізація та легалізація виробництва вина, збільшення робочих місць у сільській місцевості. [1]

На жаль, це ще не всі проблеми галузі. Як відомо, будь-яке суспільство оцінюють за певними критеріями, одним з яких є культура споживання вина. В Україні вона майже відсутня.

Виробництво та споживання вина (без урахування АР Крим)

Джерело: Державна служба статистики [2]

В рамках програми з поширення культури споживання алкогольних напоїв асоціація "Укрвинопром" запропонувала запровадити в Україні день виноградаря і винороба. Це означало б підтримку та бажання консолідувати галузь на державному рівні, вшанування тисяч робітників, які працюють на виноградниках. Особливо це стосується регіонів, де галузь має велике соціальне значення, забезпечуючи населення роботою.

Корпорація "Укрвинпром" та Торгово-промислова палата України звернулися до президента з проханням запровадити таке свято, проте офіційного рішення досі нема. Українські винороби вже зрозуміли, що на державу покладатися не варто, треба самим вирішувати свої проблеми.

При проведенні наступного виноробного форуму буде обговорено проблеми, що стосуються бюрократичних перепон, затягування термінів видачі ліцензії, а також з тиском з боку місцевої влади, організатори форуму запрошують усіх зацікавлених підприємців, експертів, науковців, депутатів долучитися до відкритого обговорення. [4]

У європейських країнах не чекають, коли чиновники займуться цими питаннями, вони збираються в асоціації, напрацьовують документи і добиваються їх ухвалення. Це єдиний правильний шлях. Вони розробляють, а уряд осмислює та приймає ці пропозиції.

Висновки: виноградарство та виноробство в Україні завжди були важливими видами економічної діяльності, але незбалансована державна політика у цій сфері призвели до неспроможності виноробної промисловості ефективно працювати у жорсткому конкурентному середовищі. Державне регулювання ринку виноробної продукції в Україні повинно розв'язувати проблеми виробництва якісної виноробної продукції, необхідність надання допомоги вітчизняним виробникам, створення конкурентоспроможних брендів, які будуть визнані в світі і забезпечать високий імідж України на світовому ринку.

Список джерел:

1. Торгово-Промислова Палата України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ucco.org.ua/press-center/ucco-news/>
2. Державна служба статистики – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/system/files/>
4. Торгово-Промислова Палата України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ucco.org.ua/events/forums-and-conferences/iii-natsionalnii-vinorobnii-forum>